

Vejledning i anskaffelse af skærmbriller

- Stk. 1 Ifølge Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 § 6 har den ansatte ret til en passende undersøgelse af øjne og syn,
- inden arbejdet ved skærmterminalen påbegyndes,
 - med jævne mellemrum herefter og
 - når der opstår synsproblemer, der kan skyldes arbejdet ved skærmterminalen.
- Stk. 2 Undersøgelsen skal foretages af en person med de fornødne kvalifikationer.
- Stk. 3 Den ansatte har ret til en øjenundersøgelse hos en speciallæge, hvis den i stk. 1 og 2 nævnte undersøgelse viser, at dette er nødvendigt.
- Stk. 4 Den ansatte skal have udleveret specielle synskorrigerende hjælpemidler, herunder briller eller kontaktlinser, som er beregnet til det pågældende arbejde, hvis de i stk. 1 til 2 eller stk. 3 nævnte undersøgelser viser, at dette er nødvendigt, og hvis den ansattes egne briller eller kontaktlinser ikke kan anvendes.
- Stk. 5 Arbejdsgiveren skal sikre den ansatte adgang til de i stk. 1 til 3 nævnte undersøgelser uden udgifter og så vidt muligt inden for normal arbejdstid og har desuden pligt til at sørge for, at den ansatte får udleveret de i stk. 4 nævnte briller eller kontaktlinser uden omkostninger for den ansatte.

Hvornår er skærmbriller nødvendige?

Arbejdet ved skærmterminaler stiller krav til øjnenes nærindstillingsevne. Denne evne aftager med alderen og kan nødvendiggøre anvendelse af en skærmbrille fra ca. 40 års alderen - sjældent før.

Behov for skærmbriller foreligger hos medarbejdere med behov for synskorrektion til arbejde ved dataskærm under den forudsætning, at korrektionsbehovet ikke kan dækkes af private briller/kontaktlinser.

Behov for synshjælpemidler til korrektion af afstandssyn samt presbyopikorrektion, der muliggør komfortabel læsning - normalt i cirka 40 cm's afstand med blikretning skråt nedad - anses for private brillebehov. (Presbyopi = med alderen tiltagende langsynethed).

Vurdering af behov for skærmbriller

Den konkrete vurdering af behovet for skærmbriller gennemføres i følgende trin:

1. Foreligger et brillebehov?
2. Hvorledes løses dette brillebehov mest hensigtsmæssigt til private formål (bilkørsel, TV og avislæsning)?
3. Er den herefter konstaterede private korrektionsløsning brugbar til skærmarbejdet?

Hvis behovet for briller til skærmarbejdet er dækket af den foreslåede private korrektion - også selv om denne ikke anskaffes - foreligger der ikke et behov for tildeling af skærmbriller.

Måling af synsafstande

Da skærmbriller primært tildeles presbyope, er det afgørende, at brillen tilpasses i overensstemmelse med arbejdspladsens indretning og medarbejderens arbejdsfunktion. Oplysning om arbejdsopgaver og resultatet af en synsrelevant opmåling af arbejdspladsen skal derfor medbringes ved synsprøven (se rekvisitionen).

Inden opmålingen foretages er det vigtigt, at arbejdspladsens indretning er justeret i henhold til de ergonomiske retningslinier, der fremgår af diverse vejledninger. Synsafstandene til skærm, tastatur og koncept skal måles *efter*, at arbejdspladsen er korrekt indrettet.

Fungerer medarbejderen ved flere forskellige arbejdspladser, må opmålingsdata medbringes fra dem alle.

Er der behov for klart syn på forskellige afstand, vil det ofte være nødvendigt at tilpasse skærmbrillerne med to eller flere styrker.

For at undgå en fastlåsning af synsfunktionen på skærmen bør skærmafstanden være ca. 20 cm. længere end de øvrige læseafstande. Hvis det ikke er muligt, bør man tilstræbe, at de tre afstande bliver så ens som muligt.

Den, der måler synsafstande i forbindelse med udfyldelse af rekvisitionen, har et medansvar for, at skærmbrillerne kommer til at passe til den pågældende medarbejder og til det arbejde, den pågældende udfører.

Rammekontrakten med de enkelte leverandører indeholder mulighed for at bede leverandøren om på konsulentbasis at foretage de nødvendige målinger ved besøg på arbejdspladsen. Ved at anvende denne mulighed overlades det fulde ansvar for skærmbrillens funktion til leverandøren. Konsulentten kan også afgøre, hvilken glastype der bør vælges, ligesom konsulenten kan vurdere de øvrige synsergonomiske forhold på arbejdsstedet.

Gennemføres der væsentlige ændringer i arbejdspladsens indretning tilrådes ny synsprøve af medarbejdere over 40 år - uanset tidspunktet for seneste synsprøve.

Anbefalinger

Skærmbriller er briller til nærbrug, og derfor bør brillerne som hovedregel udformes med så store læsefelter som muligt.

Glassene bør være refleksfri og uden farve (toning) af nogen art. Når det anbefales at undgå farve på glassene, skyldes det, at belysning og kontrastforhold ved skærmarbejdspladser ofte ikke er optimale, og at toning af glassene vil forværre disse forhold.

Arbejds miljøet

Vedrørende indretning af edb-arbejdspladser henvises til Arbejds miljøfondets vejledning. I denne vejledning gives der bl.a. svar på spørgsmål vedrørende ergonomi og belysning.

Ud over disse faktorer bør man være opmærksom på, at et dårligt indeklima og et lavt rengørings-niveau kan påvirke øjenslimhinderne.

Erfaringerne viser, at årsager til øjenproblemer oftest skal findes i ergonomiske, indeklimatiske og arbejdsorganisatoriske faktorer - eller i et samspil heraf.

Opstår der problemer, som man ikke selv kan afhjælpe, anbefales det at rette henvendelse til det lokale bedriftssundhedscenter. Her kan man få de tekniske, ergonomiske og arbejdsorganisatoriske forhold nærmere undersøgt.

Anbefalet litteratur

"Arbejde ved skærmterminaler". Branchevejledning fra BSR 6 (varenummer 19 18 17).
Vejledningen koster 30 kroner og kan fås ved henvendelse til Arbejds miljøfondet, telefon 39 16 05 55.